

عنوان مقاله:

بررسی بسامدی تصویر در غزلیات سعدی

محل انتشار:

مجله مطالعات انتقادی ادبیات، دوره 2، شماره 6 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

لیلا نوروزپور - عضو هیات علمی

نجمه بخشی - دانش آموخته دانشگاه گلستان

خلاصه مقاله:

تصویر یا تخیل از عناصر اساسی شعر محسوب می شود؛ از مهم ترین کارکردهای تصویر پیوند دادن ذهن و عین است و از طریق بررسی تصویرهای مجازی می توان به ذهنیت شاعر دست یافت. در شعر سعدی که به سهل و ممتنع شهرت دارد، کاربرد تصاویر به گونه ای است که بیش از اینکه خواننده متوجه ظرافت هنری تصویر شود، مجذوب زبان ساده شعر می شود. بسیاری از محققان شعر سعدی را فاقد تصویر می دانند. غزل سعدی همچون طیفی است که انواع گوناگونی از ابیاتی کاملاً تصویری یا ابیاتی نسبتاً حرفی در آن دیده می شود که حسب حال گونه عواطف عاشق را روایت می کند. با توجه به پیشینه غزل فارسی، و کارکرد تصویر در آن نمی توان غزل سعدی را فاقد تصویر دانست. این جستار گزارشی از نتایج پژوهشی توصیفی بسامدی از تصاویر به کار رفته در غزلیات سعدی است. نتایج نشان می دهد که بیشترین تصویرسازی ها در شعر سعدی در حوزه پیکر انسان و اجزای بدن و هم-چنین حالات و کیفیات وجودی عاشق و معشوق می باشد. سعدی در موارد بسیاری با شگرد های تصویری یا زبانی تصاویر کلیشه ای، را تازه و خلاقانه می کند. گذشته از استعاره های مکنیه که مستعارمنه آنها واژگانی مانند جان، امید، دل و عقل است، با توجه به محسوس بودن تصاویر در حوزه غزل عاشقانه نسبت به غزل عارفانه که انتزاعی است، سویه تصاویر محسوس بسامد بیشتری دارد. ابداعات سعدی درحوزه تصویرسازی بیشتر مربوط به تشبیهات مرکب و تمثیلی است. نتیجه بسامدی این تصاویر در قالب نمودارهایی به نمایش درآمده است.

کلمات کلیدی:

سعدی، غزل، تشبیه، استعاره

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/888869>

